

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankeavustus 2022 - Hakuohje

Valtioneuvoston asetus (1207/2016) säätelee tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävistä valtionavustuksista. Valtionavustusta myönnetään yleisavustuksina ja hankeavustuksina. Yleisavustus on tarkoitettu lailla säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Hankeavustus on suunnattu vastaavasti ensisijaisesti alueellisen liikenneturvallisuustyön tarpeisiin. Sitä voi hakea alueellisiin ja paikallisiin tieliikenteen turvallisuutta koskeviin

- kehittämishankkeisiin,
- kokeiluihin ja
- tutkimuksiin.

Vuodelle 2022 on tieliikenteen turvallisuuden edistämisen hankeavustuksiin varattu noin 200 000 euroa.

Avustuksen saajat

Hankeavustusta voivat hakea ja saada

- kunnat,
- kuntayhtymät ja
- muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Muita voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä ovat esim. erilaiset säätiöt, yhdistykset, järjestöt ja oppilaitokset.

Hankkeita voidaan tehdä myös useamman kunnan tai toimijan yhteistyönä. Onkin toivottavaa, että samalla alueella toimivat tai teemallisesti yhteen liittyvät hankkeet tekevät yhteistyötä ja hakevat avustusta yhdessä. Jos hankkeeseen osallistuu useampi kunta ja toimija, riittää hakemusvaiheessa osapuolten alustava sitoutuminen, mutta ennen avustuksen myöntämispäätöstä tarvitaan tieto osapuolten sitovista päätöksistä.

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan yleisavustusta saavat tahot (Liikenneturva, Onnettomuustietoinstituutti ja Ahvenanmaan maakuntahallitus) eivät ole oikeutettuja hakemaan hankeavustusta. Edellä mainittujen tahojen toiminta voi kuitenkin tukea hankeavustusta saavaa hanketta. Yleisavustusta saavien tahojen panosta ei kuitenkaan saa laskea mukaan hankeavustuksen omarahoitusosuuteen.

Avustuksella tuettavat hankkeet ja tutkimukset

Hankeavustuksella halutaan tukea **uudenlaisten toimintatapojen ja ideoiden kokeilua ja käyttöönottoa**. Hankeavustuksella voidaan tukea myös liikennekäytännön, liikennejärjestelmän tai liikenteen turvallisuustiedon parantamiseen liittyvää soveltavaa tutkimusta, joka pureutuu erityisesti alueellisen ja paikallisen liikenneturvallisuustyön teemoihin. Hankeavustuksella ei ole tarkoitus rahoittaa liikenneturvallisuustyön vakiintunutta perustoimintaa.

Valtionavustuksella halutaan tukea erityisesti sellaisia kokeiluita, kehittämishankkeita ja tutkimuksia, joiden tuottamia toimintamalleja, kokemuksia ja tuloksia **voidaan soveltaa ja hyödyntää koko maassa**. Rahoitettavien kehittämishankkeiden

ja kokeilujen tulisi tukea yhteisten turvallisuustavoitteiden pohjalta valittuja teemoja.

Vuodelle 2022 toivotaan hankehakemuksia erityisesti seuraavista tieliikenteen turvallisuuden kannalta tärkeistä teemoista:

1. Nuorten liikenneturvallisuus

Nuorten liikenneturvallisuus on kuntien liikenneturvallisuustyön keskeisimpiä kysymyksiä. Tällä hakukierroksella toivomme erityisesti hanke-ehdotuksia, jotka toteuttavat seuraavaa valtakunnallisen liikenneturvallisuusstrategian¹ toimenpidettä: "26. Vahvistetaan tavoitteellista ja pitkäjänteistä liikennekasvatusta toisella asteella. Hyvinvointiosaaminen on yksi lukion opetussuunnitelman perusteissa määritelty osa-alue, jonka tavoitteisiin kuuluu, että opiskelija toimii aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi." Tärkeää olisi kehittää myös huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Aiempina vuosina liikenneturvallisuuden valtionavustuksella on toteutettu erilaisia koulujen ympäristöjen ja koulumatkojen turvallisuuteen liittyneitä hankkeita. Näistä aiheista voi edelleen esittää hanke-ehdotuksia, mutta hankkeiden tulisi sisältää uudenlaisten toimintamallien kehittämistä ja kokeilua sekä tuottaa uutta tietoa ja oppia aihepiiristä. Samoin voi edelleen ehdottaa hankkeita, joissa parannetaan nuorten vapaa-ajan liikkumisen turvallisuutta esimerkiksi koulujen, nuorisotoiminnan, urheiluseurojen ja muiden vapaa-ajan toimijoiden yhteisiä toimia tai yhteistyötä kehittämällä.

Aiempina vuosina liikenneturvallisuuden valtionavustuksella on toteutettu erilaisia mopoilun turvallisuuteen liittyneitä hankkeita. Tällä hakukierroksella emme rahoita pelkästään mopoiluun ja sen turvallisuuteen keskittyviä hankkeita.

2. Ikäihmisten liikkumisen, reittien ja palvelukohteiden ympäristöjen liikenneturvallisuus

Ikäikäiden ikäluokka korostuu nuorten tapaan tieliikenteen onnettomuustilastoissa. Tässä teemassa toivomme hanke-ehdotuksia, joissa keskitytään ikäikäiden liikenneturvallisuuden parantamiseen. Hanke-ehdotukset voivat sisältää esimerkiksi ikäikäille kohdistettua liikenneturvallisuuskoulutusta ja -tiedotusta, ikäikäiden tyypillisemmin käyttämien reittien ja kohteiden turvallisuuden tarkastelua tai suunnittelun toimintatapojen kehittämistä niin, että ikäikäiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon.

Hankkeilla voidaan tukea myös valtakunnallisen liikenneturvallisuusstrategian toimenpidettä 71: Toteutetaan esteettömien ja turvallisten matkaketjujen pilotihankkeita. On kuitenkin muistettava, että hankeavustusta ei myönnetä kokeiluihin liittyvien liikenneinfrastruktuuri-investointien rahoittamiseen eikä liikenneturvallisuusinvestointien suunnitteluun. Osana hanketta voidaan kuitenkin tehdä uudentyyppisten infraratkaisujen ideointia ja alustavaa luonnostelua.

¹ Liikenneturvallisuusstrategia 2022-2026: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163951>

3. Työmatkojen ja työssä tehtävien matkojen turvallisuus

Työmatkat ja työpäivän aikana tehtävät työhön liittyvät matkat ovat merkittävä osa työssä käyvien aikuisten arjen liikkumista. Työmatkalla tapahtuvien tapaturmien määrä on suuri ja niistä aiheutuu merkittäviä kustannuksia. Toisaalta työmatka lihasvoimin liikkuen vähentää sairauspoissaoloja ja stressiä sekä lisää työtehoa.

Tapaturmavakuutuskeskuksen tilastojen mukaan vuonna 2021 vakuutuslaitokset korvasivat 18 300 asunnon ja työpaikan välisellä matkalla tapahtuneen tapaturman kuluja. Tapaturmista valtaosa tapahtui kävellessä (n. 10 000) ja pyörällä kulkiessa (n. 4 100) pyöräillessä.

Tällä hakukierroksella toivomme hanke-ehdotuksia, joissa kehitetään uudenlaisia toimintamalleja työmatkojen ja työssä tehtävien matkojen turvallisuuden parantamiseksi.

Myös liikkumisen ohjauksen valtionavustushaussa on työmatkoihin liittyvä teema ja sen tavoitteena edistää kestävästä liikkumisesta työmatkoilla liikkumisen ohjauksen keinoin.

Useimmiten liikkumisen kestävyttä ja turvallisuutta kannattaa edistää yhdessä. Jos Traficomille toimitettava hanke-ehdotus sisältää sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä, voidaan hanketta rahoittaa sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden avustusmomentilta. Tällaisessa tapauksessa hakemus jätetään siihen hakuun, jonka aihepiiri on hankkeessa suuremmassa roolissa. Jos hankkeella tavoitellaan ensisijaisesti kestävästä liikkumisesta kasvua, jätetään hakemus liikkumisen ohjauksen hakuun. Jos taas ensisijaisena tavoitteena on tapaturmien vähentäminen ja turvallisuuden parantuminen, jätetään hakemus liikenneturvallisuuden hankehakuun.

Jos hanke-ehdotus sisältää sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden osia, hanke-ehdotuksessa on hyvä kuvata selkeästi mitä tavoitetta mikäkin toimenpide tai osatehtävä ensisijaisesti edistää. Lisäksi hakemuksessa tulee esittää arvio hankkeen sisällön ja resurssien jakautumisesta näille kahdelle tavoitteelle.

Hakemukset voivat kohdistua myös muihin paikallisiin liikenneturvallisuuden ongelma-aihepiireihin, mutta edellä esitettyjä teemoja priorisoidaan avustuspäätöksiä tehtäessä.

Myönnettävän avustuksen määrä

Valtionavustusta voidaan valtionavustusasetuksen mukaisesti myöntää enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua alempi.

Pääsääntöisesti myönnettävä avustus on 50 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista, poikkeustapauksissa voidaan kuitenkin myöntää avustuksena 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Tällaisia poikkeustapauksia ovat muun muassa sellaiset tutkimukset ja kehittämishankkeet, joista saatavien tulosten ennakoitaan koituvan laajasti kuntien ja muiden liikenneturvallisuustoimijoiden hyödyksi. Avustuksen hakijan on siten osoitettava 25 prosenttia tai 50 prosenttia omarahoitusta.

Kokeilu- ja kehittämishankkeiden osalta hyväksyttävänä kustannuksina pidetään suunnittelusta, projektinhallinnasta ja toteuttamisesta aiheutuvia

kustannuksia. Tutkimushankkeiden osalta hyväksyttäviä kustannuksia ovat tutkimuskustannukset.

Avustusta voidaan myöntää siten esimerkiksi seuraaviin kustannuksiin:

- Henkilöstömenot
 - Henkilöstömenoja ovat hanketta tekevän henkilön tai projektihenkilöiden palkkakustannukset. Palkkakustannukset voivat olla vakituisen tai hankkeeseen palkattavan henkilöstön kustannuksia.
 - Näistä kustannuksista tulee täyttää Traficom sivuilta löytyvän mallin mukainen työajanseurantalomake, mikäli niitä käytetään omarahoitusosuuden kustannuksina.
- Projektin aineet, tarvikkeet ja tavarat
 - Pääsääntöisesti aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset saavat olla enintään noin 10 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Projektin aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kohdalla päätöksessä käytetään tapauskohtaista harkintaa.
 - Hakijan omistukseen jäävien laitteiden hankintaa ei tueta.
- Palvelujen ostot, kuten
 - konsultti- ja asiantuntijapalvelut, palveluiden suunnittelu sekä selvitykset ja tutkimukset
 - painatus-, ilmoitus- ja markkinointipalvelut, tapahtumakustannukset
 - matka- ja kuljetuspalvelut (hankkeeseen ja sen toteutukseen olennaisesti liittyvät matka- ja kuljetuskustannukset).

Hankeavustusta ei myönnetä kokeiluihin tai tutkimuksiin mahdollisesti liittyvien liikenneinfrastruktuuri-investointien rahoittamiseen eikä liikenneturvallisuusinvestointien suunnitteluun. Osana hanketta voidaan kuitenkin tehdä uudentyypisten infraratkaisujen ideointia ja alustavaa luonnostelua. Hankeavustusta ei myönnetä hanketoimintaan hankitun tilan vuokrakuluihin.

Valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten täytyy perustua todellisiin kustannuksiin ja olla todennettavissa kirjanpidosta.

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat välittömästi projektista aiheutuvat kustannukset. Hankkeelle allokoitavia toimijan yleis- ja hallintokuluja ei hyväksytä.

Valtionavustusasetuksen mukaisesti hyväksyttävistä kustannuksista tulee vähentää hankkeen tulot, joita ovat hankkeeseen saatu Euroopan unionin tai muu rahoitus sekä hankkeen mahdolliset myynti-, vuokraus- tai muut tulot. Muulla rahoituksella tarkoitetaan muuta valtionavustusta tai siihen verrattavaa rahoitusta. Hanketta rahoittavat muut tahot rahoitusosuuksineen tulee eritellä.

Avustuksen aikajänne

Hankkeen tulee käynnistyä viimeistään helmikuussa 2023. Avustuksen kohteena olevien toimenpiteiden kesto saa olla korkeintaan 12 kk. Hankkeen raportointi ja maksatushakemus tulee toimittaa Traficomille viimeistään maaliskuussa 2024.

Hanke voi olla käynnistynyt ennen avustuksen hakemista tai myöntämistä. Tältä osin valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi voidaan hyväksyä tammikuun 2023 alusta alkaen syntyneitä kustannuksia.

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan Traficomilta **hakulomakkeella**. Hakulomakkeen lisäksi hakemukseen tulee liittää **hanke- tai tutkimussuunnitelma** ja **kustannusarvio**. Avustus myönnetään hakulomakkeella ja sen liitteissä annettujen tietojen perusteella.

Hankesuunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat osiot:

- Hankkeen sisältö ja toimenpiteet
 - hankkeen sisällön kuvaus, arvio hankkeen toimenpiteiden vaikutuksista, miten vaikutuksia arvioidaan ja seurataan hankkeen aikana ja hankkeen päättyessä?
- Hankkeen tavoitteet
 - miten hanke edistää valittua tämän hankehaun liikenneturvallisuusteemaa (1. Nuorten liikenneturvallisuus tai 2. Ikäihmisten liikkumisen, reittien ja palvelukohteiden ympäristöjen liikenneturvallisuus tai 3. Työmatkojen ja työssä tehtävien matkojen turvallisuus)
 - ja/tai tukeeko hanke alueellisen tai valtakunnallisen liikenneturvallisuustavoitteen² toteutumista
- Hankkeen organisointi ja resursointi
 - hankkeen organisointi ja hallinnointi, toimijat ja heidän roolinsa ja vastuunsa
 - työpanoksen ja kustannusten kohdentuminen eri toimenpiteisiin tai hankeosioihin sekä eri osapuolten kesken
- Hankkeen aikataulu
 - Hakemuksessa on yksilöitävä toimenpiteet ja niiden suunniteltu toteuttamisajankohta
- Hankkeen viestintäsuunnitelma.

Tutkimussuunnitelmassa tulee kuvata ainakin seuraavaa:

- tutkimuksen sisältö ja tavoitteet ja arvio siitä, miten tutkimus edistää valittua liikenneturvallisuusteemaa, tai muun alueellisen tai valtakunnallisen liikenneturvallisuustavoitteen¹ toteutumista, menetelmät ja vaikutukset
- tutkimuksen resursointi ja organisointi
- tutkimuksen aikataulu
- tutkimuksen raportointi ja viestintäsuunnitelma.

Hankkeen kustannusten syntyminen kustannuslajeittain tulee kuvata hakemukseen liitettävässä kustannusarviossa, joka tulee laatia annetulle pohjalle (Kustannuslomake 2022, excel-tilukko).

Kustannusten tulee sisältää arvonlisävero, jos se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi. Jos saajan maksettavaksi ei jää arvonlisäveroa, ilmoita kustannuk-

² Alueelliset liikenneturvallisuustavoitteet voi olla määritelty kunnan tai seudun liikenneturvallisuussuunnitelmassa tai seudun tai maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Valtakunnalliset tavoitteet on kirjattu liikenneturvallisuusstrategiassa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163951>

set lomakkeella ilman arvonlisäveroa (alv 0). Jos arvonlisävero sen sijaan jää avustuksen saajan maksettavaksi, tulee lomakkeella arvonlisäverollisina ne menot, joista vero jää avustuksen saajan maksettavaksi. Kuntaorganisaatioilla arvonlisävero ei yleensä jää valtionavustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi vaan kustannukset ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa.

Raportointivaiheessa kustannusarvioon täydennetään tulojen ja menojen toteuma ennen valtionavustuksen maksatusta. Lähtökohtaisesti maksatukseen voi hakea vain niitä kustannuslajeja, joita suunnitelmavaiheessa on ilmoitettu.

Avustusta haettaessa tulee olla hankeosapuolten päätös tai tieto alustavasta sitoutumisesta hankkeeseen, mikäli hankkeessa on useampia osapuolia. Hakemuksessa kannattaa kuvata, jos hanketta on käsitelty kohdekunnan tai -seudun liikenneturvallisuusryhmässä tai vastaavassa alueen liikenneturvallisuustyötä koordinoivassa ryhmässä, mikä mahdollistaa hankkeen integroinnin laajempaan kokonaisuuteen.

Hakemus (sis. hakulomake, hanke- tai tutkimussuunnitelma, kustannusarvio) tulee jättää viimeistään 30.11.2022. Hakemus tulee toimittaa sähköpostilla osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja litu.valtionavustus@traficom.fi

Hakemus on palautettava sähköpostitse allekirjoitettuna skannattuna pdf-dokumenttina sekä muokattavana dokumenttina (word, excel).

Lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla "Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankehaku 2022, [hakijataho]".

Avustuspäätökset

Avustuspäätökset pyritään tekemään tammikuun 2023 loppuun mennessä.

Tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen myönnettävä valtionavustus on harkinnanvarainen. Traficom tekee päätökset valtionavustusta saavista hankkeista vuosittain hakemusten sisällön ja lukumäärän perusteella määrärahojen puitteissa. Hakemuksia vertaillaan laadun, kustannusten ja hankkeen vaikuttavuuden osalta.

Hakemusten arvioinnissa painotetaan seuraavia kriteereitä:

- tulosten laaja hyödynnettävyys ja vaikutukset
- innovatiivisuus
- selkeä hankesuunnitelma ja kustannusarvio
- hankkeen toteutettavuus ja käynnistysvalmius
- useita toimijoita yhdistävä toiminta
- vuorovaikutteinen toimintatapa

Avustuksen saajan tulee varautua tuottamaan hankkeesta esittelyaineistoa Traficomien verkkosivuille liitettäväksi.

Avustuspäätökset toimitetaan hankkeen yhteys- ja vastuuhenkilölle sähköpostitse.

Avustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys. Valtionavustusten maksatusta varten täytettävät taloudelliset selvitykset tehdään valtionavustuspäätöksen liitteenä olevan raportointilomakkeen ja sen liitteiden

avulla. Vaadittavista selvityksistä ohjeistetaan valtionavustushankkeen seurantaohjeessa, joka julkaistaan viimeistään valtionavustuspäätösten yhteydessä.

Valtionavustuksia voidaan hakea maksuun lähtökohtaisesti hankkeen päätyttyä. Maksatusta voi hakea myös kahdessa erässä, jolloin ensimmäinen maksatus on lähtökohtaisesti kuuden ensimmäisen kuukauden kustannusten osalta ja toinen maksatus hankkeen päätyttyä.

Seuranta, valvonta ja raportointi

Kullekin hankkeelle, jolle myönnetään valtionavustusta, nimetään yhteyshenkilö Traficomista. Valtionavustuspäätöksen saatuaan hankkeen yhteyshenkilön tulee täyttää hankekortti, olla yhteydessä Traficomin yhteyshenkilöön ja sopia hankkeen aikaisesta yhteistyöstä ja tiedottamisesta sekä hankkeen tulosten raportoinnista. Valtionavustuspäätöksen antamisen jälkeen hankkeen olosuhteissa saattaa tapahtua sellaisia hankkeeseen osallistuvia tahoja tai hankerahoitusta koskevia tarkistuksia tai muutoksia, jotka voivat vaikuttaa hankkeen kustannuksiin, tavoitteisiin, toteuttamisaikatauluun tai sisältöön. Näistä tulee tiedottaa Traficomin yhteyshenkilöä ja sopia mahdollisista muutoksista. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Henkilöstömenoihin tulee täyttää Traficomien sivuilta löytyvän mallin mukainen työajanseurantalomake, mikäli niitä käytetään omarahoitusosuuden kustannuksina.

Hankkeesta raportoidaan Traficomille ennen valtionavustuksen maksatusta. Raportointi ja maksatushakemus tapahtuu valmiiden lomakkeiden mukaisesti. Hankkeen kustannukset tulee todentaa kirjanpidon otteella tai vastaavalla allekirjoitetulla dokumentilla.

Hankkeessa tuotettava keskeinen materiaali (esimerkiksi loppuraportti ja hankkeen tulosten esittäminen) tulee olla julkaistavissa Traficomien verkkosivuilla. Valtionavustushankkeiden yhtenä tärkeänä tavoitteena on tuottaa tietoa sekä mahdollistaa tulosten hyödynnettävyys ja monistettavuus muille vastaaville hankkeille.

Tutkimuksissa syntyvä tutkimusraportti voidaan julkaista Traficomien julkaisusarjassa.

Lisätietoja

Lisätietoja avustuksen hakemisesta antaa johtava asiantuntija Annu Korhonen puh. 029 534 5229. **Pyydämme lähettämään kysymykset ja yhteydenotot valtionavustusasioissa ensisijaisesti osoitteeseen litu.valtionavustus@traficom.fi**

Lisätietoja ja hakulomakkeet vuodelle 2022: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kansamme/hae-tieliikenteen-turvallisuuden-hankeavustusta>

Huom! Traficomilla on samanaikaisesti auki liikkumisen ohjauksen hankeavustuksen haku. Huolehdi, että hakemuksesi kohdistuu oikeaan valtionavustusohjelmaan. Lisätietoja liikkumisen ohjauksen hankehausta: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kansamme/hae-liikkumisen-ohjauksen-valtionavustusta>

Liikenneturvallisuuden ja liikkumisen ohjauksen hakukierrosten menettelyistä järjestetään infotilaisuus pe 14.10. klo 13-14. Teams-linkki webinaariin löytyy sivulta: <https://www.traficom.fi/fi/infotilaisuus-liikkumisen-ohjauksen-ja-liikenneturvallisuuden-hankeavustuksista-14102022>